

7

Raide-Jokerin allianssisopimuksen muuttaminen / Raide-Jokerin hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

HEL 2019-004465 T 08 02 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) muuttamaan Raide-Jokeri-projektiin suunnittelijoiksi valittujen Ramboll Finland Oy:n, VR Track Oy:n (nyk. NRC Group Finland Oy) ja Sito Oy:n (nyk. Sitowise Oy) sekä toteuttajiksi valittujen YIT Rakennus Oy:n (nyk. YIT Suomi Oy) ja NRC Group Finland Oy:n kanssa tehtyä allianssisopimusta seuraavasti/seuraavin vaikutuksin:

Allianssisopimusta muutetaan hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen mukaisesti siten, että pikaraitiotien infrastruktuurin arvonsäverottomat kokonaiskustannukset (tilaajan kustannusraami) ovat yhteensä enintään 386 miljoonaa euroa (MAKU-indeksi 106,0 marraskuu 2018, kun 2015=100).

Kehitysvaiheen allianssisopimuksen työt sisältävät alkuperäisen hankintailmoituksen ja kehitysvaiheen allianssisopimuksen mukaan seuraavat työt:

Raide-Jokerin pikaraitiotien infrastruktuurin toteutussuunnittelun

- Pikaraitiotieinfrastruktuurille
- Pikaraitiotievarikolle
- Muille pikaraitiotieinfrastruktuuriin liittyville kohteille, jotka voivat sisältää mm. Raide-Jokeri-projektiin liittyvää tie- ja katurakentamisen suunnittelua sekä johto- ja laitesiiroja

Toteutusvaiheen allianssisopimuksen työt sisältävät alkuperäisen hankintailmoituksen ja toteutusvaiheen allianssisopimuksen mukaan seuraavat työt:

Raide-Jokerin pikaraitiotien infrastruktuurin toteutuksen

- Pikaraitiotieinfrastruktuurille
- Pikaraitiotievarikolle
- Muille pikaraitiotieinfrastruktuuriin liittyville kohteille, jotka voivat sisältää mm. Raide-Jokeri-projektiin liittyvää tie- ja katurakentamisen suunnittelua sekä johto- ja laitesiiroja

Raide-Jokerin suunnittelun ja toteutuksen hankinta käsittää lisäksi optiona nro. 1 uuden pikaraitiotievarikon suunnittelun ja toteutuksen. Rai-

18.04.2019

de-Jokeri-allianssi on laatinut varikosta toteutussuunnitelman, jonka kokonaiskustannusarvio on marraskuun 2018 hintatasossa 69,5 miljoonaa euroa.

Raide-Jokerin suunnittelu ja toteutus käsittävät lisäksi optiona nro. 2 sellaisia Raide-Jokeriin kuulumattomia töitä, jotka sijoittuvat Raide-Jokerin välittömään läheisyyteen ja joiden toteuttaminen ajoittuu Raide-Jokerin rakentamisen yhteyteen. Nämä Raide-Jokerin rakentamiseen kuulumattomat, mutta siihen liittyvät työt on tarkoituksenmukaista toteuttaa Raide-Jokeri-allianssin toimesta. Näiden töiden kustannusarvio on tämänhetkisen arvion mukaan marraskuun 2018 hintatasossa 51,5 milj. euroa.

Edellä tässä selvitetty muutokset merkitsevät, että Helsingin kaupungin osuus kustannuksista, ottaen huomioon kaikki edellä selostetut muutokset, on päähankkeen osalta enintään 209 miljoonaa euroa (MAKU-indeksi 106,0 marraskuu 2018, kun 2015=100), varikon osalta enintään 62 440 000 euroa ja liittyvien hankkeiden osalta enintään 37 070 000 euroa. Valtion osuus kustannuksista on yhteensä 84 miljoonaa euroa. Alkuperäiset kustannukset Helsingin osalta olivat päähankkeen osalta 124 miljoonaa euroa (MAKU-indeksi 110,6 huhtikuu 2015, kun 2010=100), varikon osalta enintään 49 000 000 euroa ja liittyvien hankkeiden osalta enintään 36 000 000 euroa. Valtion osuus kustannuksista ei muuttunut.

Allianssisopimuksen palkkiot määräytyvät allianssisopimuksien ehtojen mukaisesti siten, että palkkioprosentti on suunnittelijoiden osalta 89 % ja toteuttajien 9,5 % ja että nyt päätetyillä enimmäishinnoilla (ilman mahdollisia bonuksia ja sanktioita) suunnittelijoiden palkkiot ovat yhteensä 22 milj. euroa ja toteuttajien palkkiot yhteensä 35 milj. euroa, josta Helsingin osuus on suunnittelujen osalta 15,2 euroa ja toteuttajien osalta 24,2 euroa.

Johtokunta edellyttää, että HKL tekee erityisalojen hankintalain nojalla ja mukaisesti edellä päätettyä sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen (Hilma/TED).

Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on lisäksi, että Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyy osaltaan hankkeen enimmäishinnan korotuksen.

Esittelijän perustelut

Erityisalojen hankintalain (1398/2016) 124 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, hankintasopimukseen ja puitejärjestelyyn voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen

hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida, eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen. Tällaisen muutoksen arvo ei saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta, eikä muutosten tavoitteena saa olla erityisalojen hankintalain säännösten kiertäminen.

Raide-Jokeri-projektin hankintamenettely

Raide-Jokeri-projekti on päätetty toteuttaa yhtenä projektiallianssina. Alianssi muodostettiin suunnittelijoiden ja toteuttajien valinnan jälkeen (HKL:n johtokunnan hankintapäätökset 2 §, 29.6.2017 ja 8 §, 26.10.2017), jolloin tilaaja, suunnittelija ja toteuttaja käynnistivät yhdessä hankkeen kehitysvaiheen.

Raide-Jokeri-projektin suunnittelijoiden tarjouskilpailusta julkaistiin 13.3.2017 hankintailmoitus (nro 2017-006558) sähköisessä ilmoituskanava Hilmassa. Hankinta toteutettiin erityisalojen hankintalain mukaisesti neuvottelumenettelynä. Suunnittelutoimeksianto sisältää Raide-Jokeri-projektiin liittyvien keskeisten suunnittelutehtävien johtamisen, toteuttamisen ja mahdolliset alihankinnat yhteistyössä tilaajan toteuttajien kanssa.

Tarjouspyynnön mukaisin vertailuperustein parhaat pisteet tarjouskilpailussa sai ryhmittymä Ramboll Finland Oy, Sito Oy (nyk. Sitowise Oy) ja VR Track Oy (nyk. NRC Group Finland Oy), joka valittiin Raide-Jokeri-projektin suunnittelusta vastaavaksi osapuoleksi.

Raide-Jokeri-projektin toteuttajien tarjouskilpailusta julkaistiin 20.4.2017 hankintailmoitus (nro 2017-010298) ja korjausilmoitus 24.5.2017 Hilmailmoituskanavalla. Hankinta toteutettiin erityisalojen hankintalain mukaisesti neuvottelumenettelynä. Toteutustoimeksianto sisältää Raide-Jokeri-projektiin liittyvien keskeisten rakentamistehtävien johtamisen, toteuttamisen ja mahdolliset alihankinnat yhteistyössä Tilaaajan ja valitun suunnittelijan kanssa. Hankinta sisältää mahdollisina optioina muita liittyvien hankkeiden rakentamistoimeksiantoja sekä varikkorakennusten rakentamisen.

Tarjouspyynnön mukaisin vertailuperustein parhaat pisteet tarjouskilpailussa sai ryhmittymä Jokeri (YIT Rakennus Oy (nyk. YIT Suomi Oy) ja VR Track Oy (nyk. NRC Group Finland Oy)), joka valittiin Raide-Jokeri-projektin toteutuksesta vastaavaksi osapuoleksi.

Kustannusnousuun ovat vaikuttaneet useat tekijät, joita ovat esimerkiksi katu-, rata- ja geotekniikassa, sähkö- ja teknisissä järjestelmissä, tai torakenteissa, työnaikaisissa liikennejärjestelyissä ja johtosiirroissa tapahtuneet muutokset. Osa muutoksista on alentanut kustannuksia ja osa lisännyt niitä. Nämä muutokset ovat luonteeltaan joko laatutason

18.04.2019

nostoja tai laskuja, tai merkittäviä yksikköhintamuutoksia, jotka nostavat tietyn rakenteen kustannuksia läpi koko linjan. Lisäksi muutokset sisältävät sellaisia rakenteita tai ratkaisuja, joita ei ollut hankesuunnitelmaan sisällytetty lainkaan.

Eniten kustannukset ovat kasvaneet katurakentamisessa, jossa suurin kustannusmuutosta selittävä tekijä liittyy katurakenteiden käytettyihin yksikköhintoihin. Alkuperäisessä hankesuunnitelmassa yksikköhinta perustui siihen, että katurakenteista uusitaan vain ylimmät kerrokset. Raide-Jokerin tarkemmassa suunnittelussa on kuitenkin todettu, että monilta osin kadun rakennekerrokset täytyy rakentaa kokonaan uudelleen. Näin ollen hankesuunnitelman katurakenteiden yksikköhinnat ovat kautta linjan merkittävästi alhaisempia verrattuna Raide-Jokerin uuden kustannusarvion yksikköhintoihin. Katurakenteiden yksikköhintojen ero nostaa Raide-Jokerin kustannuksia noin 16 milj. euroa suhteessa hankesuunnitelmaan.

Raide-Jokerin raitiotieinfran toteuttamisen tarkennettu kustannusarvio on selvästi vuonna 2016 hyväksyttyä hankesuunnitelman alustavaa kustannusarviota korkeampi. Pikaraitotiejärjestelmä on täysin uusi joukkoliikennemuoto pääkaupunkiseudulla, joten kaikkia toimivan järjestelmän tarpeita ei ole ollut suunnittelua ja toteutusta koskevien hankintailmoitusten julkaisun aikaan vielä tiedossa. Näin ollen suunnitelmien tarkentuessa on havaittu merkittäviä muutostarpeita hankinnan lähtötietoina olleen hankesuunnitelman toteutussisältöön.

Projektiallianssi on hankkeen keskeisten toimijoiden väliseen (tilaaja, suunnittelija ja toteuttaja) sopimukseen perustuva hankkeen toteutusmuoto, jossa toimijat jakavat projektiin liittyviä riskejä ja tietoa. Allianssin ideana on mahdollistaa innovaatiot hankkeessa siten, että toimijat vasta yhdessä hankkeen edetessä tarkentavat suunnitelmia ja hankkeen sisältöä. Vaikka hankkeen suunnitelmiin ja toteutukseen tulisi olennaisia muutoksia, sopimuksen yleinen luonne ei muutu.

Hankepäätökset

Helsingin kaupunginvaltuusto on päätöksellä 100 § (13.3.2019) päättänyt Raide-Jokerin hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen Helsingin kaupungin osalta liikenneliikelaitoksen johtokunnan esityksen 31.1.2019 mukaisesti siten, että pikaraitiotien infrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on yhteensä 386 milj. euroa (MAKU-indeksi 106,0 marraskuu 2018, kun 2015=100) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 209 milj. euroa, kun valtion osuus kustannuksista on yhteensä 84 milj. euroa.

Helsingin kaupunginvaltuusto on päätöksellä 178 § (15.6.2016) päättänyt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Raide-Joke-

18.04.2019

rin hankesuunnitelman Helsingin kaupungin osalta liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan esityksen 14.4.2016 mukaisesti siten, että hankesuunnitelman mukaisen pikaraitiotien infrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on yhteensä 275 milj. euroa (MAKU-indeksi 110,6, huhtikuu 2015) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 123,9 milj. euroa (alv 0 %, MAKU huhtikuu 2015) kun valtion osuus kustannuksista on yhteensä 84 milj. euroa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Juha Saarikoski, projektijohtaja, puhelin: 310 35288
juha.saarikoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Toimitusjohtaja
Hallintojohtaja
Yksikön johtaja
Projektijohtaja